

I N F O R M A C J A

o działalności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zamościu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 roku

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE.

PODSTAWY PRAWNE, KOMPETENCJE, ZASADY DZIAŁANIA.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Zamościu zwane dalej "Kolegium" działa na podstawie ustawy z dnia 12 października 1994r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (t.j. Dz.U z 2001r. nr 79, poz. 856).

Zgodnie z art.1 ustawy, Kolegium jest organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy Ordynacja podatkowa, w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Kolegium jest również organem orzekającym w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Kolegium rozpatruje odwołania od decyzji, zażalenia na postanowienia, żądania wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji, rozstrzyga spory o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego, rozpatruje wnioski o wyłączenie organu oraz inne skargi i wnioski w trybie uregulowanym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Kolegium rozpatruje sprawy należące do właściwości samorządu gmin i samorządu powiatowego.

Właściwość miejscowa Kolegium określona w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lutego 1999r. w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz.U.Nr 13, poz 115), obejmuje powiaty: biłgorajski, hrubieszowski, janowski, tomaszowski i zamojski oraz miasto na prawach powiatu – Zamość.

Do kompetencji Kolegium należały w 2001r. w szczególności sprawy z zakresu :

- a/ podatków i opłat lokalnych oraz zobowiązań podatkowych,
- b/ zagospodarowania przestrzennego,
- c/ pomocy społecznej,
- d/ spraw lokalowych i dodatków mieszkaniowych,
- e/ gospodarki nieruchomościami,
- f/ ochrony środowiska i ochrony przyrody
- g/ zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- h/ ewidencji pojazdów i ruchu drogowego
- i/ gospodarki odpadami
- j/ aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste gruntu,
- k/ działalności gospodarczej
- l/ inne.

Sprawy egzekucji administracyjnej, nieterminowości załatwiania spraw przez organy pierwszej instancji, wyłączenia organu, wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji, rejestrowane są w rodzajach spraw wymienionych pod literami od "a" do "l".

Kolegium rozpatruje sprawy w trzyosobowych składach orzekających na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym. Orzeczenia Kolegium mają formę decyzji lub postanowienia, a w sprawach opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości - formę orzeczenia. Składowi orzekającemu przewodniczy Prezes lub wyznaczony etatowy członek Kolegium. Obsługę kancelaryjno-biurową zapewnia Biuro Kolegium.

Kolegium jest państwową jednostką budżetową - dysponentem kredytów budżetowych pierwszego stopnia - posiadającą wyodrębnioną część w budżecie Państwa.

Wewnętrzna organizacja oraz tryb pracy Kolegium reguluje Regulamin organizacyjny. W orzecznictwie członkowie Kolegium zgodnie z art.21 ust.1 ustawy, są związani wyłącznie przepisami prawa.

II. OBSADA KADROWA KOLEGIUM.

Uchwałą Zamojskiego Sejmiku Samorządowego z dnia 31 marca 1995r. Nr VI/40/95 określono skład liczbowy Kolegium na 15 osób. Uchwałą Zgromadzenia Ogólnego Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 3 marca 2001r. Nr 6/2001 powiększono skład Kolegium do 17 osób. W 2001 roku nastąpiły zmiany w składzie pozaetatowych członków Kolegium w związku z upływem z dniem 31 marca kadencji 4 członków Kolegium. Po przeprowadzeniu konkursu i wyłonieniu kandydatów, na wniosek Zgromadzenia Ogólnego, Prezes Rady Ministrów powołał 5 nowych pozaetatowych członków.

Obecnie Kolegium składa się z 5 etatowych członków w tym - Prezes i Wiceprezes oraz 11 członków pozaetatowych.

Wszyscy członkowie Kolegium spełniają wymogi określone w ustawie. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym uczestniczą w pracach Kolegium, wykazują się wysokim poziomem wiedzy prawniczej i należycie wywiązują z powierzonych obowiązków.

Kolegium posiada 10 etatów, w tym 5 etatów pracowników Biura Kolegium. Na dzień 31 grudnia 2001r. obsadzono 10 etatów.

Pracownicy Biura posiadają odpowiednie kwalifikacje i zapewniają prawidłową obsługę kancelaryjno-biurową Kolegium.

III. WARUNKI LOKALOWE, WYPOSAŻENIE.

Siedziba Kolegium mieści się w budynku Placówki Zamiejskowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu w pomieszczeniach udostępnionych przez Wojewodę. Kolegium zajmuje lokal o pow. 136 m² złożony z 9 pokoi biurowych, w tym sala rozpraw.

Biuro wyposażone jest w niezbędny sprzęt oraz zbiory aktów prawnych, podstawową literaturę prawniczą, zbiory orzeczeń Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego w formie wydawnictw i aktualizowanego programu komputerowego.

IV. STATYSTYKA SPRAW.

A. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w 2001r. 1305

- w tym spraw pozostałych z 2000r. 81
- w tym wpływ spraw w 2001r. 1224

B. Rodzaje spraw ujętych w ewidencji w 2001 roku

1. Liczba spraw administracyjnych 911

- w tym z zakresu :

a) podatków i opłat lokalnych oraz zobowiązań podatkowych 256
b) zagospodarowania przestrzennego 111
c) pomocy społecznej 296
d) spraw lokalowych i dodatków mieszkaniowych 25
e) gospodarki nieruchomościami 132
f) ochrony środowiska i ochrony przyrody 13
g) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych 23
h) ewidencji pojazdów i ruchu drogowego 20
i) gospodarki odpadami -
j) ewidencji ludności 14
k) działalności gospodarczej 6
l) inne, pozostałe 15

2. Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste 32

**3. Sprawy nie podlegające rozpatrywaniu w trybie decyzji lub postanowień,
w tym skargi i wnioski rozpatrzone w trybie Kpa 281.**

Sprawy wymienione w pkt.3, w których Kolegium nie wydało decyzji lub postanowień dotyczyły skarg na działalność organów administracji, o charakterze nie dającym podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego, przekazywania podań w sprawach nie należących do właściwości Kolegium oraz pism o wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów prawa. Sprawy te były załatwiane w drodze ich przekazywania właściwym organom, bądź udzielania stosownych wyjaśnień.

V. LICZBA ROZSTRZYGNIEĆ ADMINISTRACYJNYCH KOLEGIUM.

1. Liczba sprawach rozstrzygniętych ogółem w 2001 roku	949
2. Liczba spraw pozostałych do rozstrzygnięcia na koniec roku	43
3. Sposób rozstrzygnięcia:	
1/ sprawy rozstrzygnięte merytorycznie w formie decyzji i postanowień (tzn. w sposób pozwalający na ocenę prawidłowości orzeczenia organu I instancji), ogółem :	900
w tym :	
a) pozytywnie oceniające rozstrzygnięcia organu I instancji, tj. decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art.138 § 1 pkt 1 Kpa, art. 238 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa) oraz decyzje odmawiające stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych	498
b) negatywnie oceniające orzeczenia organu I instancji, tj. decyzje wydane w trybie art.138 § 1 pkt 2 Kpa, art.233 § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa (decyzje zmieniające decyzje organu I instancji oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie)	79
c) decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji (art.156 § 1 Kpa, art.274 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa) oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art.156 § 2 i art.158 § 2 Kpa, art.250 § 2 i art.251 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa)	24
d) decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art.138 § 2 Kpa, art. 233 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa)	299
2/ Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób, w tym m.in. stwierdzenie niedopuszczalności odwołania oraz uchybienie terminu do wniesienia odwołania, zawieszenie postępowania odwoławczego, odmowa wznowienia postępowania (art.149 § 3 Kpa, art.243 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa) i odmowa wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji (art.157 § 3 Kpa, art.249 ust.1 ustawy Ordynacja podatkowa), przekazanie wg właściwości	48
3/ Postanowienia wydane w wyniku rozpatrzenia zażaleń na bezczynność organu, ogółem	1
- w tym uznające zażalenie za uzasadnione	1

VI. LICZBA ORZECZEŃ W SPRAWIE OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE.

- ogółem	32
1. Sposób załatwienia wniosków	
a) oddalenie wniosku	15
b) ustalenie wypowiedzenia za uzasadnione w mniejszej wysokości i ustalenie opłaty	1
c) ugoda	15
d) stwierdzenie uchybienia terminu do złożenia wniosku	1
e) umorzenie postępowania	-
f) stwierdzenie bezpodstawności (nieskuteczności) wypowiedzenia	-
2. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń Kolegium	-

VII. LICZBA DECYZJI I POSTANOWIEŃ KOLEGIUM ZASKARŻONYCH w 2001R DO NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO.

- ogółem	121
- wskaźnik zaskarżalności w stosunku do ogólnej liczby podjętych rozstrzygnięć podlegających zaskarżeniu	12,8%

VIII. LICZBA SKARG UWZGLĘDNIONYCH PRZEZ KOLEGIUM WE WŁASNYM ZAKRESIE w TRYBIE art.38 ust.2 USTAWY o NSA

- ogółem	-
----------	---

IX. LICZBA SPRAW ROZPOZNANYCH w 2001 ROKU PRZEZ NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.

- ogółem	77
<u>Sposób załatwienia skarg :</u>	
a) odrzucenie skargi	7
b) oddalenie skargi	57
c) uchylenie decyzji lub postanowienia	9
d) stwierdzenie nieważności decyzji lub postanowienia	1
e) stwierdzenie niezgodności z prawem decyzji lub postanowienia	-
f) umorzenie postępowania	3

X. UWAGI

Wpływ spraw w roku 2001 w porównaniu z rokiem 2000 był niższy o 13,9%. Zmniejszyła się znacząco (czterokrotnie) liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości. W 2001r. zarządy miast i zarządy gmin znacznie ograniczyły dokonywanie aktualizacji tych opłat ze względu na zahamowanie wzrostu cen nieruchomości a w wielu przypadkach spadek tych cen. Wobec występujących w ubiegłym roku tendencji spadkowych na rynku nieruchomości oraz dokonania licznych aktualizacji opłat w latach poprzednich, aktualizowanie opłat nie było celowe. Zmniejszył się o 20% wpływ spraw z zakresu pomocy społecznej, mimo rosnącego zapotrzebowania na świadczenia. Jest to efektem coraz lepszej pracy ośrodków pomocy społecznej, które mimo braku środków finansowych prowadziły bardziej racjonalną politykę przyznawania świadczeń, lepiej prowadziły dokumentację i bardziej przekonująco uzasadniały swoje decyzje. Tym samym zmniejszyła się liczba osób znajdujących podstawę do zaskarżenia decyzji.

W związku z przekazaniem z dniem 1 czerwca 2001r, ustawą z dnia 11 kwietnia 2001r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 476) do właściwości wojewody spraw meldunkowych, Kolegium rozpatrzyło tylko 14 spraw z tego zakresu wobec 41 spraw w 2000r. Wzrosła natomiast liczba spraw z zakresu gospodarki nieruchomościami głównie dotyczących podziału nieruchomości oraz opłat adiacenckich z tytułu wzrostu wartości nieruchomości na skutek wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej, takich wodociągi, kanalizacja i utwardzanie nawierzchni ulic. W pozostałych rodzajach spraw liczba wpływających odwołań nie uległa istotnej zmianie. Korzystnej zmianie uległy proporcje w sposobie rozstrzygnięcia spraw. W roku 2001 Kolegium utrzymało w mocy 55% zaskarżonych decyzji organów pierwszej instancji, podczas gdy w 2000r wskaźnik ten wynosił 45%. W roku 2001 zanotowano znacznie mniej zażaleń na bezczynność organów pierwszej instancji niż to miało miejsce w latach poprzednich. Wskazuje to na lepszą pracę urzędów gmin i urzędów miast oraz właściwe korzystanie z instruktażu zawartego w uzasadnieniach decyzji Kolegium.

Nie zmniejszyła się natomiast notowana od 3 lat tendencja wzrostu liczby skarg wnoszonych na decyzje Kolegium do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W roku 2001 wniesiono 121 skarg w porównaniu z 96 skargami w 2000 roku i 82 w 1999 roku. Odpowiednio rośnie procentowy wskaźnik zaskarżalności decyzji. Mimo wzrostu liczby skarg maleje ich skuteczność. Spośród 77 skarg rozpatrzonych w 2001r, Naczelny Sąd

Administracyjny uwzględnił 10 skarg, co stanowi 13% rozpatrzonych. Odpowiednio w roku 2000 Sąd uwzględnił 9 skarg, to jest 15% spośród 58 rozpatrzonych.

Najwięcej skarg dotyczy rozstrzygnięć Kolegium w sprawach pomocy społecznej, podatków i opłat, szczególnie wymiaru podatku od nieruchomości oraz odmowy umorzenia należności podatkowych a także opłat adiacenckich. Są to więc sprawy mające istotne znaczenie materialne dla skarżących. Decyzje w sprawach z zakresu umorzenia należności podatkowych i przyznawania świadczeń z pomocy społecznej mają charakter uznaniowy. W tego rodzaju sprawach, zgodnie z przepisem art. 138 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego i art. 233 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa, Kolegium nie jest uprawnione do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy i przyznania świadczenia lub umorzenia zaległości podatkowej.

W myśl tych przepisów nawet jeśli rozstrzygnięcie takie byłoby zasadne, Kolegium musi ograniczyć się do uchylenia skarżonej decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Znaczna część tych właśnie decyzji jest zaskarżana do NSA. Jest to więc jeden z głównych powodów wzrostu liczby wnoszonych skarg. Nierzadko jest to przekonanie, że skarga jest jedyną drogą wymuszenia przyznania określonego świadczenia, mimo, iż w świetle obowiązujących przepisów świadczenie takie nie przysługuje.

Drugą przyczyną liczby skarg na decyzje odmawiające udzielenia pomocy społecznej lub umorzenia zaległości podatkowych jest trudna sytuacja materialna skarżących, przy niewystarczających środkach na pomoc społeczną jakimi dysponują gminy.

PREZES
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
Stanisław Majewski